

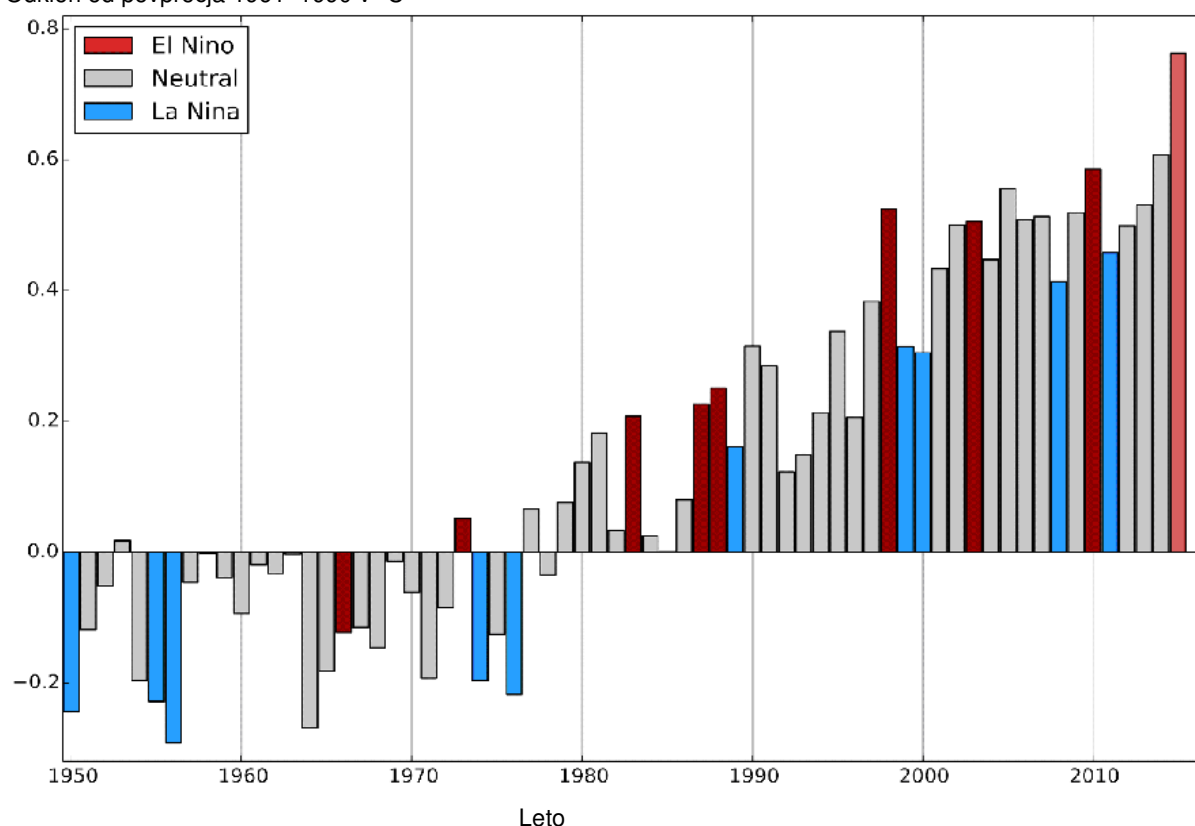
PODNEBJE V LETU 2015 V SVETU

Global climate in 2015

Tanja Cegnar

V svetovnem povprečju je bilo leto 2015 daleč najtoplejše, odkar spremljamo na osnovi instrumentalnih meritev izračunano svetovno povprečje. K tako visoki povprečni temperaturi je prispevalo tako naraščanje vsebnosti toplogrednih plinov v ozračju kot tudi naravna spremenljivost podnebja, h kateri je v letu 2015 najbolj prispeval eden izmed najmočnejših pojav El Niño. Svetovna meteorološka organizacija se v ocenah podnebnih razmer naslanja na tri mednarodno uveljavljene nize podatkov povprečne svetovne temperature.

Odklon od povprečja 1961–1990 v °C

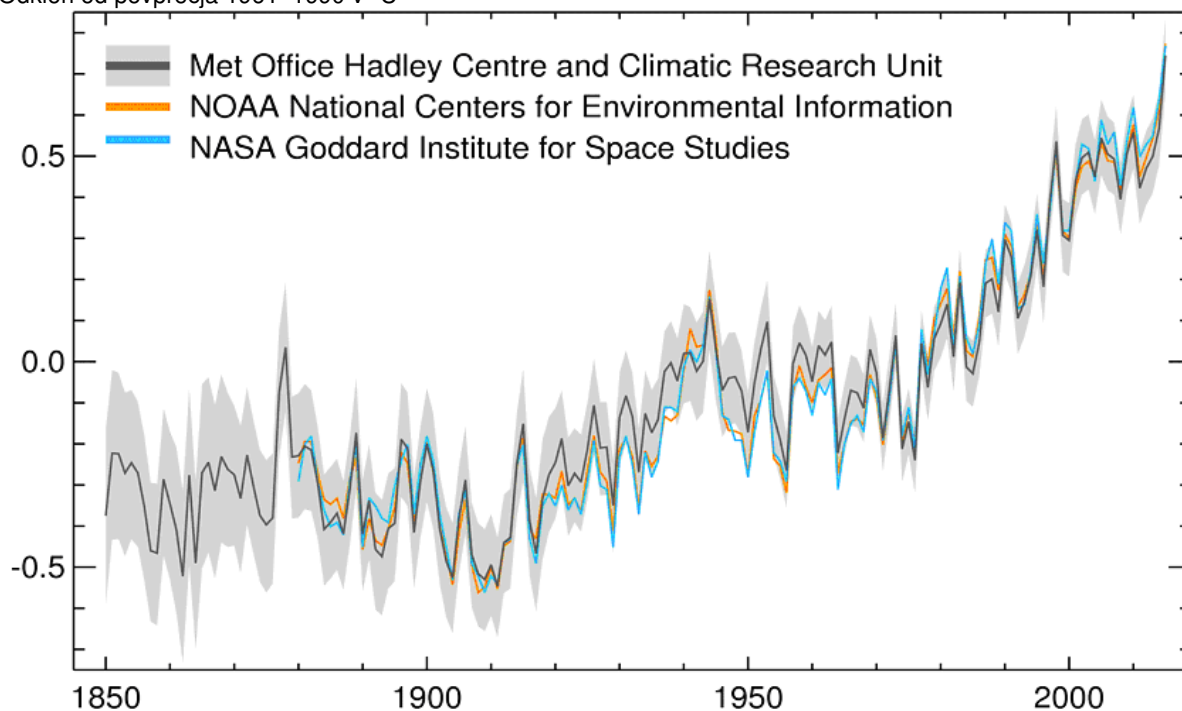
Slika 1. Odmik povprečne letne svetovne temperature od povprečja obdobja 1961–1990, vir: Svetovna meteorološka organizacija

Figure 1. Global annual average temperatures anomalies (relative to 1961–1990) based on an average of three global temperature data sets (HadCRUT.4.4.0.0, GISTEMP and NOAA GlobalTemp) from 1950 to 2015. Bars are coloured according to whether the year was classified as an El Niño year (red), a La Niña year (blue) or an ENSO-neutral year (grey). Note uncertainty ranges are not shown, but are around 0.1 °C. Source: WMO

Odklon povprečne svetovne temperature od povprečja obdobja 1961–2015 je bil v letu 2015 kar 0.76 ±0.1° C. Prvič je bila svetovna povprečna letna temperatura za približno 1 °C višja kot v predindustrijskem obdobju.

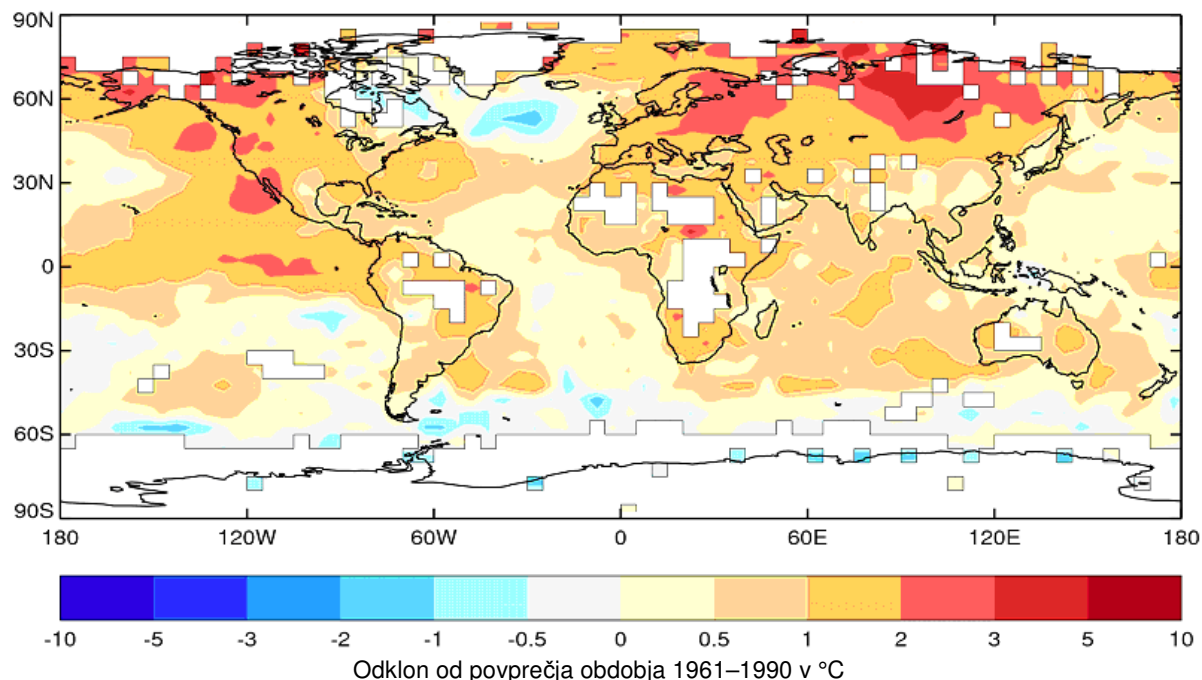
Kar 15 od šestnajstih najtoplejših let v nizu podatkov je iz tega stoletja, leto 2015 pa je bilo pomembno toplejše od do sedaj rekordnega leta 2014. Trend ogrevanja potrjuje tudi dejstvo, da je petletno obdobje 2011–2015 najtoplejše petletno obdobje v nizu razpoložljivih podatkov.

Odklon od povprečja 1961–1990 v °C

Slika 2. Odklon povprečne letne svetovne temperature od povprečja obdobja 1961–1990, prikazano obdobje 1950–2015, vir: Met Office Hadley Centre

Figure 2. Global annual average near-surface temperature anomalies from HadCRUT4.4.0.0 (Black line and grey area indicating the 95 % uncertainty range), GISTEMP (blue) and NOAA Global Temp (orange). Source: Met Office Hadley Centre

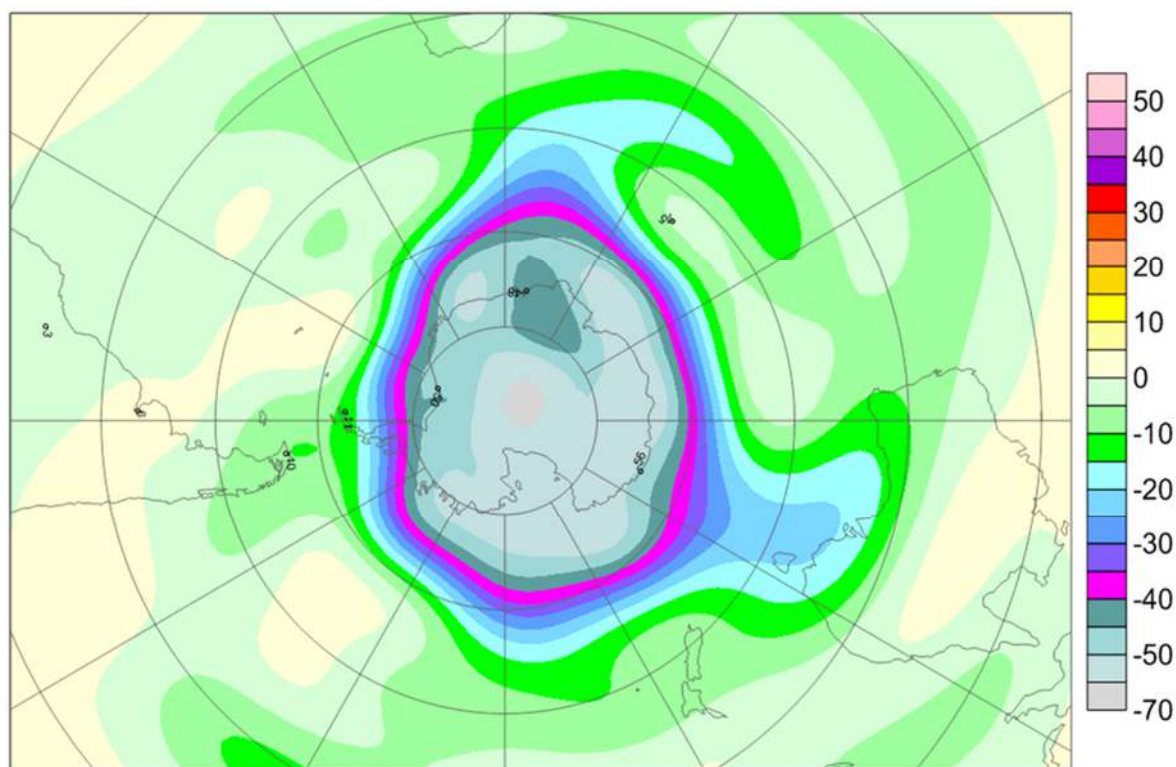

Slika 3. Odklon povprečne letne temperature od povprečja obdobja 1961–1990, vir: Met Office Hadley Centre
Figure 3. Annual temperature anomalies (relative to 1961–1990) from the HadCRUT4 data set. Source: Met Office Hadley Centre. A grid cell is occupied if at least three three-month seasons (JFM, AMJ, JAS, OND) have at least one month of data.

Rekordno visoko povprečno temperaturo tako nad kopnim kot nad oceani je spremljala vrsta izjemnih vremenskih pojavov, kot so vročinski valovi, poplave in huda suša.

Podnebne spremembe kot posledica naraščanja koncentracije toplogrednih plinov v ozračju bodo imele vse hujše negativne posledice še najmanj naslednjih pet desetletij tudi v primeru, da bo mednarodna skupnost uspešno udejanila dogovor o zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov, ki so ga svetovni politiki dosegli na Pariški podnebni konferenci decembra 2015. Zato je potrebno krepiti strategije in vlagati v ukrepe za prilagajanje na podnebne spremembe. Pomembno je okrepiti zmogljivosti držav za izdelavo boljših zgodnjih opozoril na naravne nesreče, da bo žrtev in škode čim manj. Po besedah generalnega sekretarja Svetovne meteorološke organizacije podnebne spremembe povečujejo tveganje za naravne nesreče in predstavljajo oviro trajnostnemu razvoju.

Poleg enega izmed najmočnejših pojavov El Niño je v letu 2015 omembe vreden tudi pojav ozonske luknje. Če upoštevamo povprečje 60 dni z največjo oslavitvijo zaščitne ozonske plasti nad Antarktiko, so bile razmere v letu 2015 najslabše doslej. Po količini uničenega ozona je bilo slabše kot v letu 2015 le v letih 1998, 2000, 2001 in 2006. Ozonska luknja nad Antarktiko se je začela razvijati pozno, vendar je kljub temu dosegla presenetljivo velik obseg. 2. oktobra 2015 se je raztezala nad 28,2 milijonov km². Dobro razvita ozonska luknja je vztrajala vse do konca oktobra.

Slika 4. Odklon v % od povprečne debeline zaščitne ozonske plasti nad Antarktiko 2. oktobra 2015, ko je ozonska luknja dosegla največji obseg v letu 2015, vir: Environment Canada

Figure 4. Deviations in ozone layer depth in % on 2 October 2015 (Source: Environment Canada)

SUMMARY

The global average surface temperature in 2015 broke all previous records by a strikingly wide margin, at 0.76 ± 0.1 °C above the 1961–1990 average. For the first time on record, temperatures in 2015 were about 1 °C above the pre-industrial era, according to a consolidated analysis from the World Meteorological Organization (WMO).